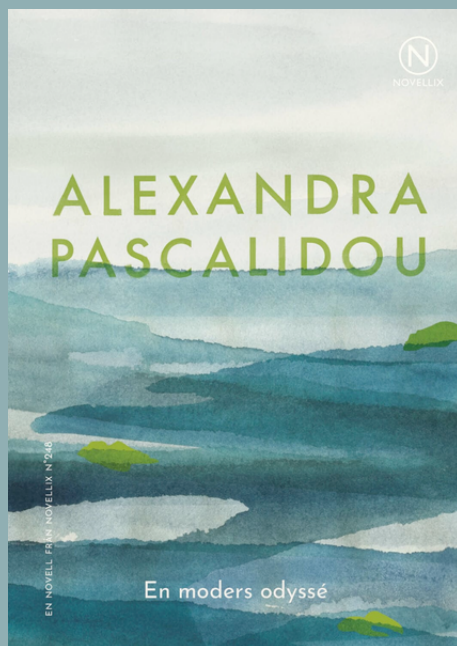
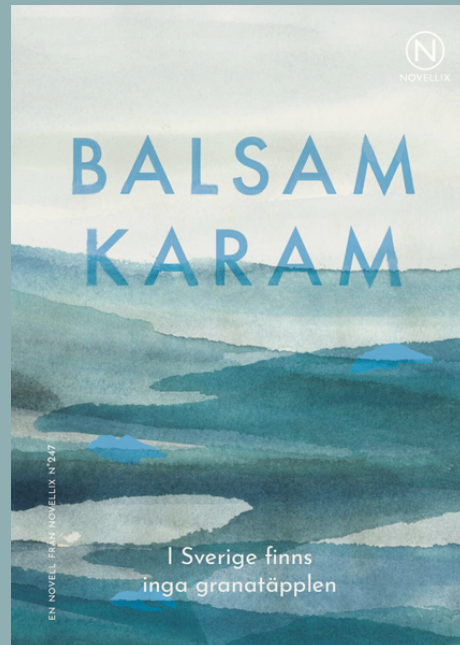

Tema: Flykt

– en lärarhandledning till fyra noveller

Introduktion

Paketet *Tema Flykt* samlar fyra nyskrivna noveller av **Agri Ismail, Balsam Karam, Alexandra Pascalidou** och **Malou von Sivers**. Utgångspunkten för berättelserna är hösten 2015, då över 150 000 människor sökte skydd i Sverige på flykt från krig och förföljelse. Bakom varje siffra finns en människa och en berättelse, ett liv som vändes upp och ner av krig, förlust och hopp. Novellerna ger liv åt dessa berättelser som så ofta reduceras till statistik och rubriker. Här möter eleverna skildringar av alla delar av flykten; förväntan inför ett bättre liv, den skoningslösa resan över Medelhavet, sorgen i att lämna allt man känner bakom sig och att börja om i ett nytt land. Eller att inte nå fram alls.

Olika sätt att arbeta med novellerna

Här kommer två förslag på hur man kan arbeta med novellerna i klassen.

1. Hela klassen läser alla novellerna. Börja med att läsa en novell och arbeta sedan med de tillhörande diskussionsfrågorna för den novellen. Fortsätt sedan med att läsa de andra novellerna en i taget och diskutera resterande novellspecifika frågor. Avsluta med en diskussion där ni jämför novellerna (de övergripande diskussionsfrågorna kan vara till hjälp här).

2. Dela upp klassen i fyra grupper där varje grupp får läsa varsin novell och arbeta med tillhörande uppgifter för den specifika novellen. Avsluta med att eleverna får berätta om sina noveller och jämföra dem i tvärgrupper eller inför helklass.

Före läsning

Studera titel, omslag och författarpresentation för att skapa en förståelse för novellerna. Fundera över och diskutera nedanstående frågor:

- Vilka tankar väcker novellernas titlar?
- Studera omslagen: Vad signalerar de?
- Läs baksidestexterna. På baksidan av novellerna finns ett kortare utdrag ur novellen. Vad är det som sker i utdraget? Vem handlar det om? Vilka frågor väcker utdraget?
- Vad får vi veta om författarna i författarpresentationerna?
- Samtala om ordet "flykt". Vad betyder det? Vad finns det för orsaker som kan leda till att människor flyr? Vad innebär det att vara på flykt?
- Diskutera centrala begrepp. Vad associerar du till när du hör dessa ord? *Identitet, utsatthet, hopp, mod, förlust, framtid, tillit, gränser, desperation.*
- Förväntningar: Vad tror du att novellerna handlar om?

Diskussionsfrågor

Nedan står först de novellspecifika frågorna och därefter övergripande frågor som är relevanta för alla noveller.

Agri Ismail – 4,5 x 3,5 cm

1. Vilka karaktärer finns med i novellen?
2. Var utspelar sig berättelsen? Var befinner sig karaktärerna?
3. Vad innebär "gränser" i novellen? Vilka typer av gränser förekommer i berättelsen?
4. Vad betyder titeln 4,5 x 3,5 cm? Varför tror du att novellen heter så?
5. Tycker du att novellen har något budskap? Diskutera de olika budskap novellen kan tänkas förmedla.

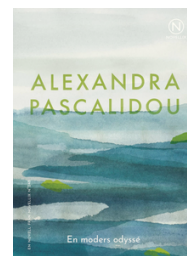
Balsam Karam – I Sverige finns inga granatäpplen

1. Beskriv händelseförloppet i novellen.
2. I vilken ordning utspelar sig de olika scenerna tidsmässigt?
3. Vad har "granatäpplen" för betydelse i novellen?
4. Hur visar novellen att det kan vara svårt att leva i ett land med en annan kultur och ett annat språk?
5. Beskriv och diskutera relationen mellan huvudpersonen och Hind.

Alexandra Pascalidou – En moders odysseé

1. Vad är en odysseé?
2. Varför tror du att novellen heter som den gör?
3. Hur är språket i novellen? Hur påverkar det läsningen och bilderna som skapas?
4. Vad symboliserar moderns vigselring och smycken med hennes barns initialer på? Vad betyder det när hon behöver lämna dem som betalning?
5. Diskutera känslorna modern känner i novellen efter att hon själv har överlevt men inte hennes barn.

Malou von Sivers – En annan pojke

1. Hur är novellen uppbyggd? Beskriv vilka miljöer och vilka platser som finns. När utspelar sig berättelsen och i vilken ordning?
2. Vilka personer och karaktärer finns med?
3. Varför tror du att novellen heter *En annan pojke*?
4. Hur visar novellen att platsen man föds på i världen kan avgöra hela livets riktning? Hur behandlar novellen människors olika livsvillkor?
5. Diskutera Agir Gorans känslor kring att vara en av dem som hade turen att leva vidare i Kanada.

Övergripande diskussionsfrågor – för jämförelse och analys

1. Vad handlar novellerna om? Gör en kort sammanfattning om vardera novell.
2. Vad har novellerna gemensamt? Vad skiljer dem åt?
3. Novellerna gestaltar människor som flyr på olika sätt. Efter att ha läst novellerna, har de gett dig nya perspektiv på vad det innebär "att vara på flykt"? Vilka och varför/varför inte?
4. Vilka tankar och känslor väcks hos dig som läsare av att läsa de olika berättelserna?
5. Skulle man kunna säga att novellerna har något budskap? Om ja, diskutera vilka de kan vara.
6. Hur bidrar det språk författare använder för att skapa en viss stämning, ton och känsla? Diskutera vilket språk som används – är det milt, grovt, humoristiskt, sorgligt eller någonting annat? Vilken känsla skapar språket?
7. Jämför berättarperspektiv och diskutera vilken roll det har. Hur påverkar det berättelsen?
8. Vilken roll spelar tid och minne in i berättelserna?
9. Vad säger titlarna om innehållet? Passar titlarna till respektive noveller? Skulle du vilja döpa om novellerna, till vadå i så fall?
10. Vad tycker du om novellerna? Var det något särskilt du fastnade för? Varför?

Novellerna är publicerade i en samling vid namn *Ingen hör hemma på flykt*.

Skrivuppgifter

Här kommer två förslag på skrivuppgifter att göra, för att arbeta vidare med novellerna.

- Skriv ett personporträtt av en karaktär ur någon av novellerna. Beskriv karaktärens inre och yttre, och hur karaktärens liv utvecklar sig. Vilka utmaningar möter karaktären och vad är viktigt för hen? Välj ut några citat som känns typiska för karaktären.
- Välj en scen från en av novellerna där man inte vet vad som kommer närmast och skriv vidare på den. Vad händer sen?